



Stenden

Stenden Hogeschool

Werktuigbouwkunde

Verslag Ontwikkelgesprek

Inleiding

In het kader van de visitatie van de bacheloropleiding Werktuigbouwkunde van Stenden Hogeschool heeft aan het einde van de bezoekdag een ontwikkelgesprek plaatsgevonden tussen de opleiding en het panel. Hieraan name een brede geleding vanuit de opleiding en hogeschool deel.

Het visitatiepanel bestond uit:

De heer drs. J. van Erp (voorzitter, domeindeskundige)

De heer ing. E.C.N. Puik (domeindeskundige)

De heer J.A.J. Vermeeren (studentlid)

Mevrouw ir. M. Dekker-Joziase, Joziase, seniorauditor van NQA, trad op als lead-auditor van het panel.

Als specifiek aandachtspunt voor het ontwikkelgesprek is door de opleiding aangegeven: 'de noordelijke economische agenda High Tech Systems and Materials (HTSM) en de gevolgen die deze ontwikkelingen hebben voor de curriculumontwikkeling in relatie tot het werkveld. Dit ook bezien in het licht van de curriculumontwikkeling die de opleidingen gaan doormaken vanwege de fusie NHL-Stenden.'

Ter informatie heeft de opleiding een aantal achtergrond documenten ter beschikking gesteld:

- Masterplan RoSF deel 1 en 2
- Strategische agenda Noord Nederland 2007-2013
- Projectvoorstel HTSM
- Noordelijke innovatie agenda 2014-2020
- Noordelijke innovatie agenda 2014-2010, bijlagenboek.

Inhoud ontwikkelgesprek

Het panel constateert dat de huidige opleiding relatief klein van omvang is en haar zaken nu passend op orde heeft bij deze schaalgrootte. De activiteiten in de regio Noord Nederland en in de cirkel rond Emmen, inclusief de nabijgelegen Duitse regio biedt mogelijkheden tot Euregionale samenwerking, waarbij Noord Nederland sterk kan focussen op smart industrie en smart manufacturing, Het panel signaleert dat er in discussies en overlegorganen veel ambities worden geuit. Het panel adviseert de opleiding om zich in die discussie niet gek te laten maken en in de 'lead' te blijven bij het nemen van eigen beslissingen, waar het de onderwijsagenda betreft. Veel ambities lopen ver vooruit en zijn soms ook nog te veel gebaseerd op dagdromerij. Het is belangrijk om de contacten met het bedrijfsleven en belangrijke partners aan te gaan en waar mogelijk en zinvol verder uit te breiden; en daarin een constante lijn te zoeken, zodat de opleiding niet met alle golven mee gaat bewegen. De opleiding moet de eigen waarden hoog houden, conform het advies bij de eindwerken om het technisch karakter van afstudeeropdrachten beter te screenen en de eigen voorwaarden voorop te stellen. Blijf authentiek en ga uit van de eigen kracht van de opleiding. Tegelijkertijd draagt grotere interactie tussen bedrijven en Stenden bij aan professionalisering en actualisering van docenten enerzijds en een realistische opvatting over wat 'het onderwijs' aan bedrijven kan bieden anderzijds.

Meer aandacht voor techniek is ook nodig in deze regio. De regio is onderscheidend met expertisecentra op gebieden als: landbouw, water, energietechniek. De opleiding kan dit uitdragen naar jonge mensen en samen met de partners uit het bedrijfsleven duidelijk laten zien wat de arbeidsmarkt aan kansen en werkgelegenheid te bieden heeft. Deze boodschap is belangrijk zeker nu de universiteiten de toestroom aan techniekstudenten niet aankunnen. Hier ligt een kans voor het hbo. Toenemende instroom mag dan ook worden verwacht, maar dit betekent niet dat het rendement toeneemt. Er dreigt dus meer tijd en energie in absolute zin verloren te gaan in het eerste studiejaar door de uitval die landelijk rond de 50% ligt. Hier zou Stenden een sprong kunnen maken door overbruggingsprogramma's aan te scherpen en de begeleiding verder te intensiveren.

De wijzigingen in de organisatie hebben een team opgeleverd dat met alle wijzigingen en innovaties sterker en wendbaarder is geworden. Dat brengt echter ook een zekere kwetsbaarheid met zich (Idee van overleven, klein team sterker geworden met alle veranderingen, wendbaar en ook kwetsbaar (de kwalitatieve frictie).

Het panel adviseert in de fusie met de NHL in kaart te brengen wat het onderscheidende van WTB Emmen is en vooral vanuit de eigen sterkten redenerend dat in te brengen in de nieuwe organisatie. De studentgerichtheid en de samenwerking met het bedrijfsleven zijn daar sterke speerpunten in. Bij ieder scenario hoort de vraag; 'wat betekent dat voor het management en het docententeam?' Van het management mag worden verwacht dat er een duidelijk beeld is van de organisatie over één jaar, drie jaar en vijf jaar, want de ontwikkeling van individuele medewerkers en teams moet nooit stil staan.

De studentgerichtheid komt samen met de wijze van competentiegericht werken. Dat werkt in Emmen doordat de methodiek met assessments en directe contacten past bij de persoonlijke benadering van studenten en bij de schaalgrootte van de opleiding. Bij stevige groei van de

studentenaantallen werkt dit niet zondermeer en treedt het gevaar op dat een docententeam zich daarin kan verliezen. De charme van de kleinschaligheid en de eigen plek in Emmen is een belangrijke drijfveer voor studenten om de studie te kiezen. Bekijk ook bij groei en binnen de fusie hoe deze charmes behouden kunnen blijven.

Het panel zit kansen tot verdere samenwerking met andere opleidingen binnen Stenden en met Lingen (Du), bijvoorbeeld met combinaties op het gebied van ICT, chemie en WTB. Houdt daarbij oog voor de langere termijn. De NHL en Stenden kunnen elkaar aanvullen en versterken, bijvoorbeeld met krachtige minoren die ook wervingskracht hebben buiten de eigen regio. De samenwerking met bedrijven maakt minoren soms duidelijk sterker (bijvoorbeeld minor offshore in zuiden des lands). De keuze voor het lectoraat Polymeren is logisch. Dit levert, waardevolle samenwerking met de opleidingen chemie op het gebied van materiaalkunde. Dit sluit ook goed aan op de activiteiten in Lingen. De doorvertaling in smart industries vereist nog verder incorporeren van ICT. Hier liggen goede kansen voor samenwerking met de ICT-opleiding. Samen kunnen de opleidingen een Smart-Industry propositie ontwikkelen die aansluit bij de lokale ontwikkelagenda (toch vooral gedreven door chemiebedrijven). Ook dit heeft gevolgen voor het docenten team. Hierin zou de samenwerking met de NHL concreet voordeel kunnen opleveren (win-win).

De aandacht voor composieten vindt het panel goed gekozen. Op het gebied van composieten zijn er partnerschappen mogelijk met opleidingen van Inholland in Alkmaar/Delft.

Het panel ziet ook kansen om de samenwerking met het mbo en met universiteiten verder te versterken. In Eindhoven en Twente is men daar al goed in geslaagd. De nieuwe TU die in Groningen wordt opgericht past in dat beeld. Langs de as van het onderwijs kan het ecosysteem in Noord Nederland verder verankeren en vooral ook meer betekenen voor het MKB. Daar vindt de meeste innovatie plaats en is er behoefte aan applicatiegerichte hbo-ers. Bijkomend voordeel is dat de opleiding daarmee niet te veel afhankelijk worden van enkele grote bedrijven. De driehoek/helix tussen onderwijs, overheid en bedrijfsleven kan op die manier verder worden verstevigd. De nieuw te ontwikkelen minoren bieden daar de ingangen voor. Door deze minoren ook buiten de regio te vermarkten zal Stenden verder verweven binnen het nationale speelveld van onderwijs en bedrijven.

Het panel ziet mogelijkheden om in samenwerking met belangrijke counterparts (opleidingen en bedrijven) te werken op snijvlakken. Dit vergt samenhang in de thema's die gekozen worden en clustering in unieke combinaties van hoogwaardige onderzoeken. Als dat lukt zal de opleiding daarvoor worden herkend en erkend.

Ga uit van de eigen kracht en zoek uit waar de opleiding met haar omgeving echt goed in is en waar de meeste toegevoegde waarde ligt. Ga verder met de sterke punten, dan wordt de opleiding op den duur vanzelf bijzonder.

Gebruik huidige sterke/grotere partners als de motoren om het vliegwiel van ontwikkeling en vernieuwing draaiende te houden en een goede spin-off te genereren naar het MKB. Daar vinden veel ontwikkelingen plaats die belangrijk zijn in de economie. Composieten zijn de toekomst in veel sectoren en dit vakgebied zal zeker nog groei doormaken in de toekomst. Met zo'n focus is WTB Stenden 'the place to be' en daarmee een belangrijke speler en sterke partner in de regio.

Concluderend:

WTB Emmen heeft een aantal zwaartepunten (competentieverricht, studentgericht) in huis die nog ruimte bieden om verder uitgevent te worden. De opleiding kan meer voordeel halen uit de contacten met het bedrijfsleven, ook in Duitsland. De opleiding moet daarbij wel een duidelijke eigen koers bepalen en zorgen voor een geleidelijke groei. De organisatie van de opleiding moet passend blijven. Het panel adviseert te blijven inzetten op de eigen ambities, een helder groeiscenario op te stellen en kritisch te blijven luisteren naar de stakeholders. Behoud authenticiteit en autonomie. Wees niet te bescheiden en vertel waar je goed in bent.